

26.10. 2025, neděle před Dnem reformace

Introit: Žalm 130

Píseň: 161 *Můj Bože, z hlubin volám*

Modlitba:

Pane Bože,

čekáme na tebe. U tebe a od tebe je milosrdenství. Děkujeme za dobré podněty, nápady, sílu, odvahu, děkujeme, že ukazuješ cestu k dobru, k lásce, děkujeme, že probouzíš soucit, citlivost.

Odpusť, když jsme zaujati jen sebou nebo když je náš pohled příliš úzký, jednostranný.

Otevírej nám oči, rozšiřuj obzor. Dej odvahu vidět i věci nepříjemné.

Odpusť, když v církvi děláme věci podle sebe a moc nehledáme tvoje působení.

Pane Bože, dávej se nám poznat. Prosíme, abychom uměli o tom, co pro nás víra znamená, říct i někomu dalšímu. Prosíme, požehnej dnešní den. Prosíme, ať jsou křesťanská shromáždění setkáním s tebou. Amen.

Čtení: Mt 18,10-20

Píseň: 334 *Hříchy*

Text: Sk 4,32 – 5,11 (Ananiáš, Safira a Petr)

Kázání:

1. Církev

Je to v knize Sk poprvé, kdy zaznělo slovo církev, řecky ekklésia. (Už předtím jsme o církvi mluvili, ale toto slovo je zde použito poprvé.) A to, co o církvi čteme, není jen pozitivní.

Co to je – církev?

Řecké slovo ekklésia je slovo běžné v civilním jazyce. Je to pojmenování veřejného, řádně svolaného shromáždění lidí. To, že si vznikající uskupení křesťanů začne říkat „církev“, vypovídá mj. o tom, že nejde o nějakou tajnou skupinu nebo nauku. Církev je veřejná a otevřená.

Označení „církev“ se používá pro jednu konkrétní skupinu vyznávajících křesťanů, ale posléze i pro celek, společenství křesťanů na různých místech (řekli bychom sborů), v různých provinciích římské říše.

2. Církev je solidární.

Na konci druhé kapitoly Sk byl v zásadě idylický popis vzniklého společenství. Lidé jsou spolu, modlí se, mají se rádi, jsou všemu lidu milí, mají všechno společné, prodávají majetek, utržené peníze dávají apoštolům k nohám. Ti s nimi rozumně a spravedlivě nakládají.

Mluvili jsme o tom, že společný majetek byl ideál, který někde fungoval, ale nebylo to tak, že by se „soukromého vlastnictví“ všichni zbavili, resp. měli zbavit. Čteme např., že se církev scházela po domech... takže přinejmenším někdo si musel nějaký velký dům nechat.

Solidarita prvních křesťanů je určitě velká. Péče o slabé, znevýhodněné... neměla v tehdejších helénistických náboženských strukturách obdobu. Řecká a římská božstva nějak neformovala spolubytlíky lidí. Vedle toho oficiálního náboženství existovaly uzavřené náboženské skupiny, kde bylo pouto mezi členy silnější. Tyto skupiny ale nebyly otevřené, byly spojené s tajemstvími, mystérii, a šlo zde hlavně o silný osobní prožitek a skrze něj únik z reality.

Židovský a pak křesťanský důraz na péči a vzájemnost s tímhle kontrastuje.

Takže. Křesťanská solidarita je dobrá a důležitá.

Čteme o Josefovi z Kypru, později pojmenovaném Barnabáš, který prodá své pole a získané peníze věnuje církvi, položí je před apoštoly. To je dobře, je to v pořádku. A nepíše se, že prodal všechno, co měl. Prodal pole.

Barnabáš je později jedním ze spolupracovníků a průvodců apoštola Pavla.

3. Když druhý a třetí dělají totéž jako ten první, není to totéž.

O činu Barnabáše se ví, je chvályhodný, je příkladem pro další. A tak čteme, že „*také nějaký muž, Ananiáš, a jeho žena Safira prodali svůj pozemek...*“ a peníze přinesou před apoštoly. Nepřinesou peníze všechny, část si nechají. Na tom není nic špatného. Jenže oni se domluví a shodně

tvrdí, že přinášejí utržené peníze všechny. Následuje dost strašidelný příběh, na jehož konci jsou dva pohřbení lidé a pošramocený obraz ideálu první církve.

Proč to ti dva udělali? Možná chtěli v církvi vypadat jako dobří obětaví lidé, sklidit vděčnost, obdiv, být také dávání za příklad. Pochvala, poděkování zahřeje. (To známe taky.) A možná budou dobrým příkladem pro další potenciální dárce. I proto se o daru mluví.

V Bibli jsou opakovaně výzvy k solidaritě. Je to např. prorocký hlas u Izajáše 58,6 – co je to pravý půst – lámat svůj chléb hladovému...

A tady se dostáváme k tomu druhému – Ananiáš a Safira možná chtěli dobře vypadat nejen před lidmi, ale i před Pánem Bohem.

Neděláme sami nějaké věci proto, abychom vypadali dobře (i) před Pánem Bohem? Nemáme někde uvnitř sebe „počítadlo dobrých skutků“ a zkoušíme přesouvat kuličky na tu lepší stranu....?

4. Vymýtit zlo.

Ananiáš a Safira přinesli peníze a tvrdí, že je to všechno.

Petr na Ananiáše udeří: „Ovládl tě satan a ty lžeš Duchu svatému.“ Ananiáš padne mrtev, posléze podobně i jeho žena.

Co se to děje v té idylické první církvi?

Jednal by Ježíš taky tak? Neříkal kdysi něco o tom, že když bratr zhřeší, máš ho nejprve napomenout mezi čtyřma očima (Mt 18,15), pak případně přibrat další dva svědky, poté ho bude soudit celá církev, a teprve pak je vykázán ze společenství ven?

Ježíš mluvil o pastýři, který nechá stát 99 ovcí samotných, aby šel hledat jednu, která zabloudila. Zapomněl Petr, že mu kdysi Ježíš říkal, že odpustit by měl nejen 7x, ale 77x?

Moc je opojná a zneužitelná. Ať už je to moc politická nebo moc v církvi, práci, v pomáhajících profesích, rodině, dobročinné organizaci... Udělat rázné kroky je lákavé, chceme přece zamezit šíření zla, máme dobrý úmysl. Apoštol Petr v případě Ananiáše a Safiry tvrdě potírá lež. Vždyť - kam by to vedlo, kdybychom v naší krásné nově vznikající církvi něco takového tolerovali.

5. Laciná milost?

Lež Ananiáše a Safiry neměla být tolerována. Nejde mávnout rukou; nejde tady „jen“ o slovo. Slovo/pravda je vážná věc. Ananiáš a Safira nechťeli – sobě, lidem ani Pánu Bohu – přiznat, že neumí nebo nechťejí nebo nemají odvahu dát (církvi; Bohu) všechno. Přitom, ale nějak cítí, že by to bylo správné. Tak řeknou, že to udělali. To je jejich hřích, ta lež.

Petr hledá pravdu a to je dobře. Ale opomíjí milost, milosrdenství.

Ježíš neříká, že když někdo zhřeší (ať už slovem nebo činem), máme zamhouřit oči, nechat to být, nemluvit o tom. Milost a odpuštění není jako příjemný jarní déšť, který všechno bezbolestně opláchně. Není to sladká růžová poleva, která z připáleného dortu zázračně a bez práce udělá lahodný zákusek. Tou prací, námahou, kterou musíme sami udělat, nejsou dobré skutky ani peníze věnované církvi (jako dávali Ananiáš a Safira), ale vyznání hříchů, pokání, prosba o odpuštění.

Pak přijde milost. Očistná, nadějná, darovaná. Boží.

Modlitba M. Luthera:

Děkuji Ti, můj milý Bože, že jsem se naučil, že se nemám pokoušet vlastní hřích přemoci vlastním pokáním. Vlastní silou sám v sobě nemohu vzbudit víru, já sám nemohu ani smazat vlastní hřích. Před lidmi to zajisté dělat mohu. Před světem a přede všemi, kdo mne posuzují, se jistě počítá mé usilování. Avšak před Tvou spravedlností jsem bezmocný, mohu se Ti jen vydat na milost a nemilost. Proto Ti děkuji, neboť jiný za mě přemohl můj vlastní hřích, vzal jej na sebe, pykal místo mě, zaplatil účet, který byl vystaven na mé jméno. ... Pane, Ty sám si mě k sobě přitáhni. Pomož mi, daruj mi sílu, daruj mi víru, ve které bych mohl volat s králem a prorokem Davidem: Srdce čisté stvoř mi, ó Bože, a ducha přímého obnov v nitru mém.... Amen.

Píseň: 604 *Soudce všeho světa, Bože*

Ohlášky

Píseň: 769 *Jeden Pán, jedna víra*

Přímluvná modlitba, Otče náš

Poslání a požehnání (EZ u písně 419):

At' vás Bůh provází na všech vašich cestách.

At' vstoupí do všech situací, se kterými si sami nevíte rady.

At' žehná a chrání také ty, které nosíte ve svém srdci.

At' vám dá sílu rozlišit, co je moudré a spravedlivé.

At' vaše nitro naplní dobrou vůlí.

At' vám dá sílu odpouštět.

At' vám žehná a at' vás chrání všemohoucí a milosrdný Bůh otec, Syn i Duch svatý.

Píseň: 425 *Pán Bůh sám at' nám všem požehná*